

■ Politiefoto's van de 26-jarige Duyvendak, die in 1984 werd veroordeeld wegens de inbraak in een militair complex.

GroenLinks-Kamerlid biecht eindelijk inbraak in ministerie op, maar...

Wijnand Duyvendak, Tweede-Kamerlid voor GroenLinks, bekende afgelopen week betrokken te zijn geweest bij een geruchtmaakte inbraak in het ministerie van Economische Zaken in 1985. Een storm van kri-

tiel barstte los, maar GroenLinks steunde Duyvendak volle-

dig: hij had intern 'al een getrouw beeld gegeven van zijn verleden'.

Toch roept de bekentenis vragen op: wat heeft Duyvendak tegenover

het publiek nog meer over zwegen over zijn leven als activist?

WAT verzwijgt Wijnand Duyvendak?

■ De politicus noemt zijn inbraak bij Economische Zaken nu 'zeer onverstandig' en blijft ontkennen dat hij ook maar iets te maken had met de terreurgroep RaRa, die onder meer een aanslag pleegde op de Makro in Duivendrecht in september 1985.

Verzwegen verleden

Ze liepen ooit als leeghoofden achter hun linkse idealen aan. Cuba, de DDR, China, de Sovjet-Unie, landen waar het in alle opzichten verwoestende communisme zich had ingevreten in de lamgestagen samenleving, was de droom, het paradijs voor de arbeider, een oase met gratis gezondheidszorg, de heilstaat, het voorbeeld van een ideale maatschappij. Naïeve lui, politieke meedogenloze, dictatoriale regimes omdat de schaduw daarvan overeenkwam met hun eigen ideaalbeeld van de samenleving.

Later, in de jaren zeventig en tachtig, kwamen daar de extremistische actiegroepen bij die geweld niet uit de weg gingen. Ook zij hadden een links ideaalbeeld dat ze in tegenstelling tot de groep hiervoor zelfs met geweld wilden afdwingen. De krakers, we worden dertig jaar later nog steeds geconfronteerd met deze relikwieën uit het verleden, zijn daarvan een voorbeeld.

Maar ook de RaRa-extremisten, de antimilitaristen, de antiglobalisten, de milieufreaks (van zure regen hoort niemand meer iets) en de gevaarlijke zogenaamde 'dierenverkiender' die alles uit de kast halen om te proberen met dieren, de pelsjokkerij en de bio-industrie te saboteren, lieten een spoor van ellende na.

Met de schokkende bekentenis van het GroenLinks-Kamerlid Wijnand Duyvendak, een exponent van de voormalige linkse fanatici, dat hij heeft meegedaan met een inbraak in 1985 bij het ministerie van Economische Zaken om de geheime plannen voor kerncentrales te bemachtigen, wordt ontbloot dat de linkse politieke generatie van toen inmiddels op het pluche is beland.

In vooraanstaande functies in de politiek, op universiteiten, in de media en bij maatschappelijke organisaties kom je te waarschijnlijk overal tegen. Kijk alleen maar naar de loopbaan van uitgerekend de levenspartner van Duyvendak, Mirjam de Rijk. Via het weekblad De Groene Amsterdammer, het voorzitterschap van GroenLinks, het Eerste Kamerlidmaatschap voor dezelfde partij en nu dan bij Natuur en Milieu wist ze carrière te maken in de linkse, nepotistische kerk.

Is er ooit verantwoordelijkheid en rekenschap afgelegd door de progressieve generatie die destijds kritiekloos heulde met Mao en Fidel Castro? Hebben de actievoerders die werkgelegenheid kapotmaakten, ondernemers en hun familie terroriseerden, ooit spijt betuigd? Wie heeft ze aangesproken in de Nederlandse samenleving, onverschillig en ongeïnteresseerd voor dat verleden, op dat gedrag?

Voormalig VVD-leider Frits Bolkestein heeft de onnozele ex-staatssecretaris Dick Tommel en destijds vice-voorzitter van de Vereniging Nederland-DDR, in de jaren negentig geheel terecht een 'politiek onbenul' genoemd. Bolkestein deed tevergeefs wel een beroep op die generatie om verantwoordelijkheid af te leggen voor het karakterloze optreden.

Het heeft niet geholpen. De laffe Duyvendak, die zijn strafbaar feit pas na het verstrijken van de verjaringstermijn opbiecht, kan niet meer verder functioneren in de Tweede Kamer. GroenLinks-leidster Halsema, die al eerder door hem was geïnformeerd, heeft goed begrepen dat de tijd voorbij is van het goedpraten van de praktijken van toen.

Maar echt spijt klinkt niet door in de linkse mediamaatschappij - via Nova en De Volkskrant - die door Duyvendak inmiddels in werking is gezet nu zijn politieke carrière schade dreigt op te lopen.

Bluf! heette destijds het actiebied waar Duyvendak redacteur was. Met dezelfde karakterloze houding bluft deze GroenLinkser zijn verzuwegen verleden weg.

Sjuul Paradijs

door JOOST DE HAAS

AMSTERDAM, zondag Het lijfblad van linkse extremisten 'Bluf!' deed in juni 1985 rondkend verslag van een inbraak bij het ministerie van Economische Zaken. Onder het motto 'iedereen kan inbreken' werd - compleet met plattengonden en situatieschetsen - uit de doeken gedaan hoe verbluffend eenvoudig het was om geheime stukken van de overheid buit te maken. Nu, 23 jaar later, blijkt Tweede-Kamerlid Wijnand Duyvendak (GroenLinks) schuil te gaan achter deze nooit opgeloste, geruchtmaakte inbraak.

Een destijds anonieme dader onthulde een week na de actie in Bluf! hoe hij het ministerie was binnengedrongen. Aan de achterkant van het gebouw in het centrum van Den Haag beklom hij een glazen-wassertrap om vervolgens in het holst van de nacht via de liftschaft op het dak naar binnen te sluipen.

„Vijftig meter omhoog op een wiebelende trap met een zware rugzak met gereedschap op je rug is niet niks. Op het dak van de kantoorflat staat nog een gebouwtje. Voor de lift en de airconditioning. Het was niet moeilijk daarbinnen te komen. En toen lag de weg open! Het was heerlijk rustig binnen”, aldus de inbreker over de nacht van vrijdag 21 juni 1985.

Leeggehaald

Zes zakken vol dossiers, brieven en notities, onder meer over plannen voor nieuwe kerncentrales werden gestolen bij het Directoraat-Generaal voor Energie. De dief had graag de gezichten van de ambtenaren gezien, de volgende dag. „Moet je je voorstellen: komen ze vrijdag op kantoor, zijn de kamers van de twee hoogste pieken daar compleet leeggehaald!”

De groep die de diefstal pleegde en claimde, noemde zich 'De Wraak van jhr. mr. De Brauw', naar de voorzitter van de stuurgroep voor een 'brede maatschappelijke discussie' over kernenergie - een hot item medio jaren tachtig.

Wijnand Duyvendak gold destijds als een spin in het web van de linkse activistenbeweging en was volop bezig met de strijd tegen militarisme, apartheid en kernenergie. Toch ontkende hij nog in 1996 iedere betrokkenheid bij de inbraak op het ministerie.

Het huidige Kamerlid loog toen glashard: „Ik was niet bij die inbraak, tot op de dag van vandaag weet ik niet wie er bij betrokken waren. Sterker nog, onlangs is er iemand op dit onderwerp gepromoveerd en zelfs die man kon de namen niet achterhalen.” Duyvendak had een goede reden om te liegen: de diefstal was in 1996 nog niet verjaard.

In een aankondiging van zijn binnenkort te verschijnen boek *Klimaatactivist in de politiek* speelt de 50-jarige Duyvendak wel open kaart: „Mijn eerste milieuactie vlakbij het

Binnenhof stamt uit 1985 en was een inbraak in het ministerie van Economische Zaken.”

De parlementariër meldt trots dat het om een succesvolle actie ging, maar zegt ook lering te hebben getrokken uit zijn actieverleden. „Ik beschrijf daarbij waarom ik tot het inzicht ben gekomen dat acties zich moeten richten op de parlementaire besluitvorming en binnen de grenzen van de wet moeten blijven.”

De partijtop neemt het voor hem op. GroenLinks-voorzitter Henk Nijhof geeft in zekere zin nog een rechtvaardiging voor de inbraak: „Daarbij werden documenten meegenomen waaruit bleek dat de toenmalige minister van Economische Zaken de Kamer onjuist had voorgelicht over het voorstellen om nieuwe kerncentrales te bouwen.”

Fractievoorzitter Femke Halsema zegt Duyvendak te hebben aangemoedigd om verantwoordelijkheid over zijn verleden af te leggen. „Hij heeft mij en de fractie al eerder geïnformeerd.”

Duyvendak wilde aanvankelijk voorafgaand aan zijn boekpresentatie op 20 augustus verder niets zeggen en hield zich schuil in zijn woning aan de Tweede Oosterparkstraat in Amsterdam-Oost. Zijn partner Mirjam de Rijk, voormalig senator en ex-voorzitter van GroenLinks, weigerde afgelopen week de deur te openen voor deze krant.

Tegenover *Nova* en *De Volkskrant* probeerde hij de rol rond de inbraak te sussen. Zelf was hij die nacht niet in het ministerie geweest, aldus zijn verklaring. Hij zou slechts

EX-POLITIEMAN: „Huiszoeking bij onderzoek RaRa-aanslagen”

op een andere locatie de documenten in ontvangst hebben genomen. De politicus noemt de inbraak achteraf 'zeer onverstandig'. Over zijn eerdere ontkenningen toen de zaak nog niet was verjaard, zei hij: „De politie wist met wie ik actievoerde. Als ik dat zou vertellen, zouden zij ook vervolgd kunnen worden.”

Brand

Maar de vraag rijst of Duyvendak en GroenLinks het publiek wel alles vertellen. Want een paar maanden na de inbraak bij Economische Zaken sloeg 'De Wraak van jhr. mr. De Brauw' opnieuw toe. Op 7 november 1985 zou de actiegroep, waartoe Duyvendak behoorde, brand hebben gesticht bij het WTC in Amsterdam.

Dat stelt onderzoeker Peter Siebelt, die de linkse beweging al jaren op de voet volgt. Het kamerlid zegt van niets te weten. Siebelt acht het onaanneemlijk dat Duyvendak geen enkele betrokkenheid had bij de brandstichting. De onderzoeker gaat zelfs een stap verder en omschrijft het GroenLinks-Kamerlid als 'een belangrijk mentor van terreurgroepen'.

Siebelt: „Hij was jarenlang de grote, drijvende kracht achter Bluf!. Het blad riep geregeld op tot keiharde acties, sabotage, plunderingen en inbraken bij de overheid. Ook gaf men instructies voor het maken van explosieven en brandbommen. Via Bluf! heeft Duyvendak zijn strategie van geweld overgebracht op een hele generatie van radicalen. Hij was de grote coördinator, zeg maar de 'Karadiz' van de beweging. Het wordt tijd dat hij echt opening van zaken geeft.”

Een voormalig ambtenaar van de gemeente Amsterdam herinnert zich hoe hard Duyvendak tekeer kon gaan in het begin van de jaren tachtig, toen in de stad een oorlogssfeer heerste rond de krakersscene. „Er waren stukken gestolen uit het gemeentehuis, van het Bureau Bestuurlijke Contacten waar ik werkte. Wij moesten de harde kern van de krakers in kaart brengen en daar zat Duyvendak ook bij. In een serie getiteld de 'BBC Papers' publiceerde Bluf! namen van ambtenaren met de oproep om deze mensen thuis op te zoeken. Duyvendak stelde zich in contact met ons al tijd uiterst agressief op. Ik voelde me destijds zeer bedreigd door zijn benadering.”

Duyvendak maakte in activistenkring ook furore als vooraanstaand lid van de ondergrondse, antimilitaristische groep Onkrut. Eind 1984 ontvreemde Onkrut bij een verstandig. Over zijn eerdere ontkenningen toen de zaak nog niet was verjaard, zei hij: „De politie wist met wie ik actievoerde. Als ik dat zou vertellen, zouden zij ook vervolgd kunnen worden.”

Onkrut liet toen weten de vertrouwelijke persoonsgegevens openbaar te maken om „de militaristische mythe van vrede en veiligheid door te prikken”. In sommige gevallen kwam door Onkrut buitgemaakte informatie ook terecht bij de toenmalige Oost-Duitse geheime dienst Stasi, vermoeden bronnen bij inlichtingendiensten.

Onkrut-inbraak in een militair complex in Dubbedam leidde tot een strafzaak. Duyvendak was op heterdaad betrapt en moest in november 1984 voor de rechtbank van

Dordrecht verschijnen, met als medeverdachte onder anderen Henneke Hagen, die later in beeld zou komen als een van de verdachten van aanslagen gepleegd door de terreurgroep RaRa.

Duyvendak werd veroordeeld tot zes weken gevangenisstraf, waarvan drie voorwaardelijk. Het leverde hem een strafblad op, maar daar trok hij zich geen zier van aan. Het jaar 1985 werd gekenmerkt door een reeks nieuwe acties, waaronder de inbraak bij EZ. De harde kern van linkse acti-

ONDERZOEKER: „Zijn actiegroep stichtte ook brand in Amsterdams WTC”

visten ging in dat jaar over tot veel zwaarder geweld.

De 'Revolutionaire Anti-Racistische Actie' (RaRa) pleegde op 17 september 1985 de eerste aanslag op een vestiging van de Makro. RaRa eiste dat de eigenaar, de Steenkolen Handelsvereniging (SHV), alle belangen in Zuid-Afrika van de hand zou doen vanwege het apartheidregime.

Als eerste ging de zelfbedieningsgroothandel in Duivendrecht in rook op. Uiteindelijk wist RaRa met meerdere aanslagen SHV op de knieën te krijgen; na een totale schade van meer dan 150 miljoen gulden trok het bedrijf zich terug uit Zuid-Afrika.

Tot op heden geldt RaRa als een van de meest mysterieuze, gewelddadige organisaties uit de geschiedenis van Nederland. Nooit is opgehelderd wie schuilgingen achter deze terreurgroep die niet alleen ten strijde trok tegen de apartheid, maar zich ook richtte op het asielbeleid met bomaanslagen op het huis van toenmalig staatssecretaris van Justitie Aad Kostoo (1991) en het ministerie van Sociale Zaken (1993).

Henneke Hagen, tegenwoordig werkzaam voor de VPRO, is nooit veroordeeld. De meest bekende verdachte was jarenlang René Roemersma. Deze 'sociaal-cultureel werker' werd eind jaren tachtig in een spraakmakend proces vrijgesproken wegens onrechtmatig verkregen bewijs.

In 1996 onthulde De Telegraaf dat Wijnand Duyvendak voorkwam op een lijst van personen die mogelijk betrokken zijn geweest bij de Makrobranden. De rasactivist stond nummer 4 op en zogeheten top 40 van mogelijke verantwoordelijken. De namenlijst was in het onderzoek naar de aanslagen samengesteld door de toenmalige Centrale Recherche Informatiedienst

(CRI).

Nummer 1 was René Roemersma en op nummer 25 stond Hans Krikke, bekend van de Stichting Opstand. Hij werd samen met Jan Müter begin jaren negentig verdacht van RaRa-activiteiten, maar de zaak werd geseponneerd wegens gebrek aan bewijs. Duyvendak heeft altijd ten stelligste iedere betrokkenheid bij RaRa ontkend.

Toch weet een ex-politieman ons te melden dat Duyvendak wel degelijk op de verdachtenlijst stond. Bij de arrestatie van een reeks RaRa-verdachten in 1988, onder wie Roemersma, werd ook een inval gedaan in het pand waar Duyvendak verbleef, aldus de oud-agent. „Ik ben zelf aanwezig geweest bij deze huiszoeking. Hij stond op de verdachtenlijst, dat weet ik

honderd procent zeker.”

Duyvendak zegt dat de politie niet op zoek was naar hem.

Kafka

Schrijfster Christine Otten, partner van Krikke, is momenteel bezig om een roman te schrijven naar aanleiding van de Kafka-achtige toestanden, zoals zij de RaRa-verdenkingen heeft ervaren.

Otten: „Ik kan me werkelijk niet voorstellen dat Duyvendak ook maar iets te maken heeft gehad met RaRa. Het is heel erg als dit soort verdundingen wordt geuit. Ik kan mijn partner Mirjam de Rijk vrij goed. Ook zij heeft in het verleden acties gevoerd, maar ik weet zeker: ze zijn niet betrokken bij geweldadige acties. En die inbraak van 1985? Ach, dat is een hoop drukte om niets.”

De documenten die Duyvendak namens 'De Wraak van jhr. mr. De Brauw' wist buit te maken, zijn online beschikbaar gemaakt door de milieuvereniging Stichting Laka. Het gaat om de artikelenreeks die Bluf! destijds publiceerde.

De inbraak van Duyvendak was volgens de Stichting Laka „zonder twijfel een van de meest spraakmakende antikernenergie-acties” die zelfs op enige sympathie bij het Nederlandse volk kon rekenen. Want, zo redeneert deze club, het was toch wel heel verontwaardigd dat er „inbraken voor nodig zijn om geheime afspraken aan het licht te brengen”.

SUPERSTUNT BRAZILIË

EXTRA STOELN INGEKOCHT
Vertrek AUGUSTUS & SEPTEMBER VOL=VOL

NATAL & FORTALEZA

- Wekelijkse vlucht
- Tropisch & Exotisch
- Fantastische rondreizen
- Bijzonder voordelig
- 30 graden

**** Bungalows Paraiso

Verblijf o.b.v. All Inclusive

9 dgn van 989,- voor **799,-**
16 dgn van 1425,- voor **949,-**
16 dgn incl. rondreis van 1344,- voor **1099,-**

Tibau do Sul

Sambura Hotel ***

Verblijf o.b.v. logies & ontbijt

9 dgn van 859,- voor **549,-**
16 dgn van 989,- voor **749,-**
16 dgn incl. rondreis van 1199,- voor **999,-**

Fortaleza

Redactiestraat 6
1321 NL Almere

WWW.FLYBRAZIL.NL

036 - 548 6800